

Centrum audiovizuálních studií**Posudek teoretické diplomové práce – bakalářské × / magisterské ☐**

Autor/ka práce: Gabriela Palijová

Název práce: Béla Tarr: Černá trilogie

Posudek vedoucí/ho práce ☐

Posudek oponenta/ky ×

Autor/ka posudku (jméno, příjmení, pracoviště): Kamila Šedivá Boháčková, doktorandka FAMU, editorka, filmová publicistka

Hodnocení obsahu a výsledné podoby teoretické diplomové práce:**Vhodnost zvoleného cíle a přístupu práce**

Přístup, který Gabriela Palijová zvolila k analýze Tarrovy Černé trilogie, mi přijde zdařilý a minimálně v českém kontextu i originální. Těžištěm práce je vlastní analýza trilogie z hlediska práce s kamerou a technického použití tzv. dlouhých záběrů. Cíl byl vzhledem k bakalářské práci zvolen dobře a byl i prací naplněn.

Relativní úplnost zpracované literatury ke zvolenému tématu

Autorka se seznámila s dostupnou sekundární literaturou k tématu, využila i cizojazyčnou literaturu a s pro ni podstatnými závěry pracuje i ve své práci. Je třeba ocenit i širší kontexty tzv. vyprázdněné narace a slow cinema, do kterých své úvahy na počátku textu zasazuje. Pro účely bakalářské práce je to myslím dostačující. Cením si v tomto kontextu i toho, že do své analýzy neotřele zakomponovala i texty zdánlivě s tématem nesouvisející – například báseň Petra Halmaye. Vzhledem k tomu, že autorka je zároveň filmařka a studentka CASu, považuji tento spíše esejistický přístup za adekvátní a inspirativní.

Schopnost kriticky vyhodnotit a použít odbornou literaturu

Autorka byla schopna nejen nastudovat dostupnou literaturu k tématu, ale také si vybrala pro sebe a svůj přístup nejpodstatnější poznatky, které rekapituluje v první, tzv. teoretické části své bakalářské práce. Zde bych měla drobnou výtku – tzv. teoretická část převážně shrnuje zmíněné studie či přístupy, aniž by se k nim postavila více po svém, kriticky je třeba okomentovala, případně poznatky

zahrnula do své analýzy formou citací či parafrází. Nemyslím, že je potřeba dělit text na teoretickou a analytickou část (pokud to nebylo součástí zadání), domnívám se, že by se po krátkém úvodu daly obě části propojit a text by působil víc kompaktně a zrale.

Logičnost struktury práce, souvislost jejích kapitol a její proporce

Práce má logickou strukturu a kapitoly na sebe dobře navazují, osobně bych však teoretickou část zakomponovala nějak ústrojně formou citací do analytické části (viz výše), případně pojala teoretickou část skutečně teoreticky, tedy jako vlastní dialog s dostupnou sekundární literaturou a jejími hlavními poznatky o zvoleném tématu, formou citací, parafrází a vlastních komentářů a polemik, nikoliv formou shrnutí. Domnívám se však, že to jsou spíš požadavky na práci diplomovou, kde bych tento postup autorce doporučila. Pro bakalářskou práci je vše takto dostačující.

Jazyková a stylistická úroveň práce

Zde mám k práci drobné výhrady – text obsahuje pár překlepů i gramatických chyb. Namátkou například Hollywoodská kinematografie namísto hollywoodská kinematografie, případně scénáristická podoba namísto scénáristická podoba... Nejde o nic závažného, stylistická i jazyková úroveň práce je celkově dobrá. Do budoucna bych studentce doporučila text nechat projít jazykovou korekturou, než ho bude odevzdávat.

Dodržení citační normy (pokud se v textu opakovaně vyskytují přejaté pasáže bez udání zdroje, práce nemůže být doporučena k obhajobě)

V textu jsou všechny citované či parafrázované pasáže ozdrojovány, ne vždy je však dodržena citační norma, což ale v případě bakalářské práce, myslím, není tak závažný nedostatek. Například v následující větě citované ze zmíněné bakalářské práce není uveden název studie z Iluminace, ačkoliv v poznámce pod textem to pak uvedeno je. Název by ale v hlavním textu myslím chybět neměl. („Terminologii čerpám z knihy Josefa Valušia Zklady střihové skladby, Davida Bordwella a Kristin Thompson Umění filmu: Úvod do studia formy a stylu, dále pak z článku z Iluminace, kam přispěl Bordwell.“ s. 26).

Obrazové přílohy v dostatečném rozsahu, oprávněnost a vhodnost příloh, grafická úprava

Obrazovou přílohu jsem k práci neobdržela, osobně bych ji uvítala jako vhodné doplnění, ale zároveň mi nijak zásadně nechyběla.

Původnost práce, přínos k rozvoji oboru

Autorka zvolila poměrně originální pohled na téma, zaměřila se výhradně na analýzu tzv. dlouhých záběrů v Tarrově trilogii a zejména na jejich technické použití a význam v kontextu celku jednotlivých filmů. Práci bych označila jako přínosnou a inspirativní.

Celkové hodnocení diplomové práce (A-F): B

(vysvětlivky hodnocení: A = výborný výkon převyšující daná kritéria, B = nadprůměrný výkon s minimem chyb, C = průměrný výkon s přijatelným počtem chyb, D = přijatelný výkon s větším počtem chyb, E = výkon vykazující minimální naplnění kritérií, F = nepřijatelný výkon)

Doporučení:

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce obsahuje odstavec shrnující obsah práce a její závěry; rozvádí detailněji hodnocení dílčích kritérií uvedených výše, zejména zdůvodnění známek D, E, F; vyzdvihuje přednosti práce, zvláště v případě hodnocení A, B; formuluje otázky, k nimž se student/ka musí při obhajobě vyjádřit; na závěr uvádí jednoznačné vyjádření, zda autor prokázal či neprokázal schopnost samostatné tvůrčí činnosti ve své oblasti výzkumu, zda jeho práce splňuje či nesplňuje požadavky standardně kladené na diplomové práce, zda vedoucí/oponent práci doporučuje či nedoporučuje k obhajobě a jakou známku navrhuje. Slovní hodnocení má typicky rozsah 1 normostrany; v případě práce bez výtek může být i kratší. U prací, kde není co vytýkat, je namísto položit doplňující otázku ve smyslu, kam by uchazeč pokračoval v dalším výzkumu.

Vlastní slovní hodnocení teoretické diplomové práce:

Bakalářská práce Gabriely Palijové se zabývá analýzou černé trilogie maďarského režiséra Bély Tarra, zejména použitím tzv. dlouhých záběrů v této trilogii a jejich vlivem na filmový čas vybraných snímků. Coby editorka sborníku Béla Tarr: V oku velryby, který se věnoval různým aspektům díla tohoto maďarského režiséra, jsem se díly a poetikou tohoto tvůrce dříve zabývala a musím říct, že si autorka zvolila poměrně originální pohled na vybranou Tarrovu filmografii a dokázala dojít v analýze i následné interpretaci děl k osobitým závěrům. Originalitu a přínosnost práce spatřuji hlavně v tom, že se zaměřuje na technické aspekty práce s kamerou v Tarrově trilogii a dokáže je vztáhnout k významu jednotlivých filmů i k režisérově pojetí času. Detailní zaměření autorky na práci s kamerou a na délku záběrů v tzv. černé trilogii mi přijde vhodné právě v rámci studia na CASu, které není pouze teoretické, ale i praktické (autorka je také začínající filmařka), a tak může autorku inspirovat k její vlastní filmové práci.

Hlavní těžiště této bakalářské práce vidím v analyticko-interpretační části. Analýze v práci předchází teoretická část, kde autorka rekapituluje dosavadní relevantní sekundární literaturu jak o Tarrově tvorbě, tak o tzv. slow cinema, případně o vyprázdněné naraci. Osobně mi přijde škoda, že jsou dosavadní poznatky takto odděleny od autorčiny analýzy, protože si myslím, že by práce působila ústrojněji, kdyby se obě části spojily a autorka v rámci své analýzy zapojila do hry i již publikované myšlenky či interpretace a vedla s nimi dialog. Práce by určitě působila kompaktněji a překročila by tak podle mého názoru rámec školní práce a mohla být případně (po úpravách) zveřejněna. Možná však zde za mě mluví spíš editorka, jejímž cílem je připravit texty k publikování, což samozřejmě není primárním cílem této ani jiné bakalářské práce.

Nechci zabíhat do detailů, přesto bych pro příště doporučila autorce přesněji pracovat s klíčovými pojmy práce, například v případě tzv. dlouhých záběrů prakticky netušíme, oč se jedná. Jak dlouhý je tzv. dlouhý záběr? Je dlouhý v kontextu mainstreamové či maďarské, potažmo východoevropské kinematografie, nebo je dlouhý v kontextu tvorby Bély Tarra? Jak stanovit jeho délku a je to vůbec možné? Jistě, filmy Bély Tarra jsou pověstné dlouhými záběry, jimiž se pak autorka detailně zabývá, ale bylo by dobré na začátku práce přesně definovat termíny, se kterými v práci dále nakládáme. O

rámcové (dle mého názoru příliš obecné) vymezení samotného pojmu dlouhý záběr se autorka pokouší až na straně 23 své práce, a to prostřednictvím citace z jiné práce (článek Michala Böhma Vyprázdněná narace). Stejně vágně autorka pracuje i s pojmem vyprázdněná narace, aniž by se pokusila vymezit, jak s tímto termínem v práci bude nakládat (místy dokonce používá jiný pojem – rozvolněná narace). Stejně tak bych pro příště pečlivě zacházela s pojmem žánr – například si nejsem jistá, zda mluvit přímo o žánru slow cinema (pomalého filmu), zda nejde například jen o druh kinematografie, specificky nakládající s filmovou narací.

Závěrem bych však ráda zdůraznila, že mé výše uvedené poznámky k bakalářské práci nejsou nijak zásadní a nic nemění na tom, že je tato práce originálním a hlavně inspirativním příspěvkem k úvahám nad výjimečnou tvorbou Bély Tarra. Tuto práci jednoznačně doporučuji k obhajobě a po výše zmíněných úpravách je myslím vhodná i k otištění v odborně-popularizačních periodikách.

Datum: 13. 9. 2021

Podpis: Kamila Šedivá Boháčková